

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-026-01/2013

P/13/189

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/189 – Lokalizacja i budowa lądowych farm wiatrowych.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Wanda Dąbrowska, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 88602 z dnia 21 listopada 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Czerwin, Pl. Tysiąclecia 1; 07-407 Czerwin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ryszard Gocłowski, Wójt Gminy Czerwin. (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowościami¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Powyższą ocenę uzasadnia przestrzeganie przez Wójta Gminy procedur przy przygotowaniu zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej, Studium), projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy (dalej, mpzp), w związku z planowaną lokalizacją elektrowni wiatrowych oraz zapewnienie udziału społeczeństwa w uchwalaniu tej dokumentacji.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na sfinansowaniu prac związanych ze zmianą studium oraz mpzp przez zainteresowanego inwestora, co należy ocenić w kategoriach naruszenia zasady finansowania tego rodzaju wydatków z budżetu gminy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Kontrolą objęto lata 2009 – 2013. Wg stanu na 31 grudnia 2013 r. na terenie Gminy Czerwin nie rozpoczęto budowy siłowni wiatrowych. Proces lokalizacji farmy wiatrowej był na etapie projektu mpzp.
2. **Działania Organów Gminy w zakresie tworzenia i dokonywania zmian w dokumentach planistycznych w obszarze zagospodarowania przestrzennego Gminy w związku z budową farm wiatrowych.**

Opis stanu
faktycznego

1.1. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czerwin” zostało przyjęte uchwałą Rady Gminy Czerwin z dnia 23 grudnia 2005 r.².

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Uchwała Nr XXXIV/31/2005 Rady Gminy Czerwin z dnia 23 grudnia 2005 r. w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czerwin”.

(dowód: akta kontroli str. 7-10)

W dniu 2 lutego 2011 r. zainteresowany budową elektrowni wiatrowych inwestor prowadzący działalność gospodarczą (zainteresowany inwestor) złożył do Urzędu Gminy Czerwin wniosek w sprawie zmiany Studium oraz opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów obejmujących miejscowości: Grodzisk, Zaorze, Dobki Stare i Laski Włościańskie z przeznaczeniem na zainstalowanie elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą techniczną.

(dowód: akta kontroli str. 11-20)

W Strategii Rozwoju Gminy Czerwin na lata 2010-2017³, przewidziano promocję odnawialnych źródeł energii i upraw energetycznych oraz zwiększenie stopnia wykorzystania w budownictwie indywidualnym i budynkach użyteczności publicznej m.in. energii wiatrowej.

(dowód: akta kontroli str. 21-30)

Na podstawie art. 9 ust 1 i art. 14 ust 1 z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴, Rada Gminy 7 października 2011 r. podjęła uchwały w sprawie przystąpienia do zmiany Studium⁵ oraz w sprawie przystąpienia do sporządzenia mpzp obszarów w Gminie Czerwin⁶.

(dowód: akta kontroli str. 42-53)

Wójt Gminy poinformował, że powodem lokalizowania elektrowni wiatrowych na terenie Gminy są korzyści z inwestycji dla gminy, mieszkańców i środowiska (wzrost podatku od nieruchomości, przebudowa dróg gminnych, redukcja emisji zanieczyszczeń do atmosfery).

(dowód: akta kontroli str. 609)

W „Prognozie skutków finansowych uchwalenia mpzp obszarów w Gminie Czerwin” oszacowano maksymalny roczny dochód do budżetu Gminy z tytułu podatku od nieruchomości gruntowych od obszarów przeznaczonych na cele energetyki wiatrowej w wysokości 129,4 tys.zł. Jako podstawę obliczenia tej wartości przyjęto powierzchnię terenu planowanego pod elektrownie wiatrowe 199 038 m² (wyznaczoną zgodnie z mpzp) oraz stawkę podatku po uchwaleniu mpzp tj. 0,65 zł/m². W prognozie oszacowano również wzrost podatku od nieruchomości (budowli), w zależności od liczby elektrowni wiatrowych. W przypadku 17 elektrowni wiatrowych dochód z tytułu podatku od nieruchomości oszacowano na kwotę 1 241,0 tys.zł⁷.

(dowód: akta kontroli str. 54-67)

Zmiana studium została uchwalona 10 września 2013 r.⁸ W Studium m.in. wyznaczono obszary pod energetykę wiatrową (strefa VII) w obrębie miejscowości: Dąbek, Grodzisk Duży, Dobki Stare, Zaorze, Wólka Czerwińska, Załuski, Sokołowo, Seroczyn, Laski Szlacheckie, Laski Włościańskie.

W granicach ww. strefy zezwolono na lokalizację elektrowni wiatrowych oraz infrastruktury towarzyszącej do ich obsługi z zachowaniem stref buforowych od skrajnych linii elektroenergetycznych, dróg i sieci gazowych oraz wyznaczono

³ Przyjęta uchwałą Nr XXXVIII/9/2010 Rady Gminy Czerwin z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Czerwin na lata 2010 -2017

⁴ Dz. U. z 2012 r. poz. 647 (dalej ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

⁵ Uchwała Nr X/51/2011 Rady Gminy Czerwin z dnia 7 października 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czerwin.

⁶ Uchwała Nr X/52/11 Rady Gminy Czerwin z dnia 7 października 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów w Gminie Czerwin.

⁷ przy stawce podatku od nieruchomości 2% oraz szacunkowej wartości podatku od nieruchomości dla jednej elektrowni 73 000 zł.

⁸ Uchwała Nr XXXI/151/13 Rady Gminy Czerwin z dnia 10 września 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czerwin.

granice strefy ochronnej w której zakazano lokalizowania zabudowy mieszkaniowej i rekreacji indywidualnej.

(dowód: akta kontroli str. 68-119)

Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt Gminy przekazał 9 października 2013 r. Wojewodzie Mazowieckiemu uchwałę dotyczącą zmiany Studium wraz z dokumentacją planistyczną w celu oceny jej zgodności z przepisami prawa.

(dowód: akta kontroli str. 135-138)

W dniu 4 listopada 2013 r. 5 mieszkańców Gminy Czerwin wniosło do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (WSA), skargę na uchwałę w sprawie zmiany Studium, w związku z naruszeniem (w ich ocenie) postanowień ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁹. Wójt Gminy w piśmie z 27 listopada 2013 r. skierowanym do WSA wniósł o oddalenie skargi. Do dnia zakończenia kontroli NIK sprawa nie została rozpatrzona przez WSA.

(dowód: akta kontroli str. 139-175)

Do końca 2013 r. tereny Gminy Czerwin nie były objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Na 31 grudnia 2013 r. W opracowanym projekcie mpzp¹⁰, dopuszczono lokalizację siłowni wiatrowych na terenach wskazanych w Studium. W projekcie mpzp ustalono m.in. zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów pod elektrownie wiatrowe:

- moc jednej elektrowni nie może przekraczać 3,5 MW,
- maksymalna wysokość wieży elektrowni wiatrowej (nie licząc skrzydeł śmigła) oraz masztu do pomiaru wiatru – 160 m n.p.m.,
- maksymalna wysokość skrajnego punktu śmigła w najwyższym punkcie – do 230 m n.p.m.,
- powierzchnia zabudowy pojedynczej stopy fundamentowej danej elektrowni wiatrowej nie większa niż 800 m²,
- minimalna odległość między wieżami elektrowni wiatrowych - 300 m.

W projekcie nie określono minimalnej odległości od zabudowań mieszkalnych i budynków inwestorskich.

(dowód: akta kontroli str. 176-183)

1.2. W związku ze zmianą Studium oraz opracowaniem mpzp, Wójt Gminy stosownie do postanowień art. 46 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji przeprowadził strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. W ramach ww. strategii została opracowana prognoza oddziaływania na środowisko o której mowa w art. 51 ust 1 ustawy o udostępnianiu informacji. Zakres i szczegółowość informacji zawartych w prognozie została uzgodniona z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ)¹¹ oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym (PPIS)¹². Prognoza oddziaływania na środowisko zawierała elementy wymagane art. 51 ust 2 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 184-214)

1.3. Koszty zmiany studium i opracowania projektu mpzp wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zostały sfinansowane przez zainteresowanego inwestora. Na mocy porozumienia z dnia 14 kwietnia 2011 r. przyszyły inwestor

⁹ Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, (dalej ustawa o udostępnianiu informacji).

¹⁰ Mpzp opracowywany na mocy uchwały Nr X/52/11 Rady Gminy Czerwin z dnia 7 października 2011 r.

¹¹ Pismo z dnia 29 grudnia 2011 r. i 3 stycznia 2012 r.

¹² Pismo z dnia 17 listopada 2011 r.

zobowiązał się do sfinansowania całości kosztów projektów studium i mpzp oraz do dostarczenia do biura architektonicznego na własny koszt materiałów geodezyjno-kartograficznych niezbędnych do wykonania projektu zmiany Studium i mpzp Gminy Czerwin dla terenów siłowni wiatrowych. Ponadto w ww. porozumieniu ustalono, że materiały planistyczne zostaną nieodpłatnie przekazane Gminie Czerwin, a projektant nie będzie rościł praw autorskich do tych materiałów.

(dowód: akta kontroli str. 215-217)

Z informacji uzyskanej od zainteresowanego inwestora¹³, wynika, że w związku ze sporządzeniem opracowań dotyczących planowanej inwestycji na terenie Gminy Czerwin, firma poniosła koszty w kwocie ogółem 734,4 tys. zł, w tym na:

- mapy projektowe w skali 1:1000 i 1:2000 obszaru pod inwestycję – koszt 402,4 tys. zł,
- wykonanie screeningów przyrodniczych oraz rocznych monitoringów ptaków i nietoperzy – koszt 143,4 tys. zł,
- wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko oraz wykonanie opracowania ekofizjograficznego i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – koszt 187,0 tys. zł,
- wypisy skrócone z ewidencji – koszt 1,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 218-244)

Ustalone
nieprawidłowości

Wbrew zasadom określonym w art. 13 ust. 2 i art. 21 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym koszty sporządzenia zmiany studium i mpzp zostały poniesione przez inwestora zainteresowanego lokalizacją farm wiatrowych.

Wójt Gminy wyjaśnił, że prace związane z opracowaniem zmiany studium, mpzp i prognozy oddziaływania na środowisko zostały sfinansowane przez inwestora zgodnie z zawartym porozumieniem. Przyjęcie darowizn przez jednostkę samorządu terytorialnego nie jest zakazane przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ani też ustawy o samorządzie gminnym. Zostało to również potwierdzone wyrokiem WSA w Szczecinie¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 605-606)

NIK nie kwestionuje możliwości pozyskiwania przez gminę dochodów w postaci darowizny, przewidzianą art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁵. Nadmienić jednak należy, że zasadniczą cechą umowy darowizny jest jej nieodpłatność, rozumiana jako brak ekwiwalentu ekonomicznego zobowiązującego drugą stronę umowy do jakiegokolwiek świadczenia i to zarówno w chwili dokonania darowizny jak również w przyszłości. Warunku tego nie spełnia porozumienie zawarte w dniu 14 kwietnia 2011 r. pomiędzy gminą, biurem architektoniczno-urbanistycznym i zainteresowanym inwestorem, dotyczące sporządzenia projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dla terenów siłowni wiatrowych oraz mpzp dla tych terenów, gdyż w § 2 porozumienia zamieszczono zapis wskazujący na to, że zainteresowany inwestor planuje, na terenie, objętym zmianą studium oraz planem, realizację zespołu elektrowni wiatrowych, przy jednoczesnym zobowiązaniu się zainteresowanego inwestora do poniesienia kosztów sporządzenia omawianej dokumentacji (§ 3 ust 2 porozumienia).

Powołane wyżej przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzają generalną zasadę w myśl której koszty sporządzenia zarówno studium jak i mpzp ponosi gmina. W ustawie wskazano jednocześnie odstępstwa od

¹³ Pismo z dnia 11 grudnia 2013 r.

¹⁴ IISA?Sz896/12 z 7 sierpnia 2013 r.

¹⁵ Dz. U. z 2010 r. Nr 80 poz. 526 ze zm.

powyższej zasady stanowiąc, że koszty te w przypadku rozmieszczenia inwestycji celu publicznego mogą w przypadku studium być ponoszone przez inne niż gmina podmioty (art. 13 ust. 2), natomiast w przypadku inwestora realizującego inwestycję celu publicznego (art. 21 ust. 2 pkt 4) koszty sporządzenia planu miejscowego obciążają tego inwestora. Charakter planowanej do realizacji inwestycji (elektrownia wiatrowa) wskazuje, że na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹⁶ nie można jej uznać za inwestycję celu publicznego o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gdzie do celów publicznych zaliczono jedynie urządzenia służące przesyłaniu energii elektrycznej nie zaliczając do nich urządzeń do wytwarzania energii, którymi są elektrownie wiatrowe. Zdaniem NIK w powyższej sytuacji koszty sporządzenia zmiany studium i mpzp nie powinny być finansowane ze środków innych niż z budżetu gminy gdyż może powodować uprzywilejowane traktowanie tego podmiotu podczas postępowań administracyjnych prowadzonych przez Gminę.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami¹⁷ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Działania Organów Gminy w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i ochronie zdrowia ludzi i zwierząt.

Opis stanu
faktycznego

W dniu 9 lutego 2012 r. do Urzędu Gminy wpłynęły dwa wnioski zainteresowanego inwestora o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięć polegających na budowie odpowiednio 4 i 8 elektrowni wiatrowych (o mocy jednostkowej do 3,0 MW) wraz z drogami wewnętrznymi, placami manewrowymi oraz infrastrukturą towarzyszącą na działkach zlokalizowanych na terenie Gminy Czerwin.

(dowód: akta kontroli str. 246-292 i 297-328)

W dniu 25 lutego 2013 r. Wójt Gminy na wniosek zainteresowanego inwestora umorzył postępowania administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięć¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 293-296 i 329-333)

Powodem wycofania ww. wniosków była zgodnie z art. 75, ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji, konieczność uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z RDOŚ w związku z tym, że kabel energetyczny do turbin wiatrowych będzie przebiegał przez zamknięte tereny kolejowe.

(dowód: akta kontroli str. 609-610)

Zainteresowany inwestor 22 stycznia 2013 r. wystąpiła do RDOŚ z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie na terenie Gminy Czerwin parku elektrowni wiatrowych „Park Pomian Goworki 1210” o łącznej mocy do 34 MW, składającej się z 17 turbin wiatrowych o mocy do 2 MW każda, maksymalnej ich wysokości do 175 m.n.p.m., wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz przyłączem.

We wniosku podano m.in., że odległość wież elektrowni wiatrowych od najbliższych zabudowań mieszkalnych i budynków inwestorskich będzie wynosiła powyżej 500 m. Wartość hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej z działalnością rzemieślniczą w porze dnia ustalono do 55 dB, a w porze nocnej do 45 dB, tj.

¹⁶ Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.

¹⁷ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

¹⁸ Decyzje Nr: DRG.6220.3.2012/2013 i DRG.6220.4.2012/2013 a dnia 25 lutego 2013 r.

w granicach ustalonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku¹⁹

(dowód: akta kontroli str. 334-368)

W związku z koniecznością uzupełnienia przez inwestora opracowywanego raportu o oddziaływaniu na środowisko planowanego przedsięwzięcia, RDOŚ na wniosek zainteresowanego inwestora²⁰, postanowieniem z dnia 10 grudnia 2013 r. zawiesił przedmiotowe postępowanie administracyjne.

(dowód: akta kontroli str. 369-371)

Do 31 grudnia 2013 r. w Urzędzie Gminy nie prowadzono kontroli zagadnień związanych z budową elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 372-375)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

4. Zapewnienie udziału społeczeństwa w procedurze lokalizacji farm wiatrowych oraz transparentności postępowań Organów Gminy w tej sprawie.

4.1. Opiniowanie projektu zmiany studium, mpzp wraz z raportem oddziaływania na środowisko.

Opis stanu
faktycznego

Po podjęciu przez Radę Gminy Czerwin uchwał w sprawie przystąpienia do zmiany studium oraz do sporządzenia mpzp, Wójt Gminy stosownie do postanowień art. 39 ust 1 ustawy o udostępnianiu informacji zapewnił możliwość udział społeczeństwa w procesie opracowywania ww. dokumentów. Zgodnie z art. 11 pkt 1 i 17 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzenia ww. dokumentów zostało zamieszczone na stronie internetowej BIP, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, w lokalnej prasie oraz umieszczone na tablicy ogłoszeń poszczególnych sołectw Gminy Czerwin. W ogłoszeniu określono m.in. formę, miejsce i termin składania uwag i wniosków. Zawiadomienia o przystąpieniu do prac nad ww. dokumentacją oraz możliwość składania wniosków przekazano również właściwym organom wydającym opinie dotyczące rozwiązań przyjętych w opracowywanej dokumentacji.

(dowód: akta kontroli str. 376-383)

Zarówno projekt zmiany studium jak i projekt mpzp wraz z prognozą oddziaływania na środowisko zostały zaopiniowane przez właściwe organy²¹ oraz wyłożone do publicznego wglądu zgodnie z postanowieniami oraz art. 11 pkt 10 i art. 17 pkt 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W każdym przypadku określono formę i termin składania uwag do projektu dokumentów oraz wyznaczano termin dyskusji publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 384-454)

Do projektu zmiany studium wpłynęło 11 uwag z czego 10 dotyczyło sprzeciwu wobec lokalizacji elektrowni wiatrowych. Sprzeciwy wpłynęły od właścicieli nieruchomości, których działki znajdują się w pobliżu planowanych inwestycji

¹⁹ Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826

²⁰ Wniosek z dnia 6 grudnia 2013 r.

²¹ M.in. Zarząd Województwa, Wojewoda Mazowiecki, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

i dotyczyły zakazu (w związku ze zmianą studium) lokalizowania na nich zabudowy mieszkaniowej i rekreacji indywidualnej.

(dowód: akta kontroli str. 120-134)

Żadna z wniesionych uwag nie została uwzględniona przez Wójta Gminy oraz przez Radę Gminy. W uzasadnieniu stanowiska podano, że planowana inwestycja elektrowni wiatrowych nie będzie negatywnie wpływać na walory estetyczne i środowisko przyrodnicze obszarów prawnie chronionych. Wskazana w studium lokalizacja farm wiatrowych nie znajduje się na terenach chronionych oraz jest jednym z wyznaczonych kierunków mających na celu rozwój Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 118-119)

W dyskusji publicznej nad przyjętymi rozwiązaniami w projekcie zmiany studium, odbytej 11 lipca 2013 r. nie poruszano zagadnień dotyczących strefy VII przeznaczonej pod lokalizację elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 137-138)

Do projektu mpzp w wyznaczonym terminie (do 5 grudnia 2013 r.) wpłynęło 7 wniosków, w tym 1 dotyczący sprzeciwu lokalizacji elektrowni wiatrowych w pobliżu nieruchomości wnioskującego. Uwagi do projektu mpzp zostały przekazane w dniu 27 grudnia 2013 r. do rozpatrzenia na posiedzenie Komisji Rady Gminy Czerwin i do dnia zakończenia kontroli nie zostały rozpatrzone.

(dowód: akta kontroli str. 455-468 i 613)

4.2. Lokalizacja farm wiatrowych na terenach Gminy Czerwin.

Opis stanu
faktycznego

Z wniosku złożonego przez zainteresowanego inwestora do RDOŚ o wydanie decyzji oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że planowana inwestycja 17 elektrowni wiatrowych wraz infrastrukturą towarzyszącą będzie realizowana na 66 działkach zlokalizowanych w obrębach miejscowości objętych zmianą studium oraz projektem mpzp.

(dowód: akta kontroli str. 334-367)

Na terenie 39 z ww. 66 działek występują grunty rolne klasy IIIa i IIIb, podlegające ochronie zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych²². W związku ze zmianą przeznaczenia tych gruntów na cele nierolnicze, Wójt Gminy uzyskał wymaganą art. 7 ust 2 ww. ustawy zgodę Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wykorzystanie tych gruntów pod elektrownie wiatrowe.

(dowód: akta kontroli str. 469-481)

Z analizy rejestru gruntów oraz zeznań Wójta Gminy wynika, że lokalizacja elektrowni wiatrowych planowana jest m.in. na jednej działce należącej do Wójta Gminy, trzech działkach należących do trzech obecnych radnych Gminy oraz na dwóch działkach będących własnością brata jednej z radnych.

(dowód: akta kontroli str. 469-472)

Nad przyjęciem uchwały w sprawie zmiany studium²³ głosowali radni na działkach których planowana jest lokalizacja siłowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 482-502)

4.3. Działania komitetu protestacyjnego przeciwko budowie farm wiatrowych na terenie Gminy Czerwin.

Opis stanu
faktycznego

Wśród społeczności Gminy Czerwi zawiązał się Komitet protestacyjny przeciwko budowie farm wiatrowych na terenie Gminy Czerwin, który od czerwca 2012 r.

²² Dz. U. z 2013 r. poz. 1205

²³ Protokół z obrad XXXI sesji Rady Gminy Czerwin Nr 31/13 z dnia 10 września 2013 r.

kierował do Wójta i Rady Gminy skargi w przedmiotowej sprawie. Głównym argumentem sprzeciwu (wg protestujących) jest negatywne oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko oraz niekorzystny wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców. Władze Gminy stosownie do postanowień Kodeksu postępowania administracyjnego udzielały skarżącym odpowiedzi.

(dowód: akta kontroli str. 503-531)

W dniu 21 stycznia 2013 r. do Urzędu Gminy wpłynął wniosek dotyczący przeprowadzenia referendum w sprawie budowy siłowni wiatrowych w Gminie Czerwin. Komisja doraźna na posiedzeniu 13 lutego 2013 r.²⁴ wydała opinie negatywną w sprawie wniosku o przeprowadzenie referendum z uwagi na jego niezgodność z przepisami ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym²⁵. Kolejny wniosek w sprawie referendum, który wpłynął do Urzędu 21 marca 2013 r. został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję doraźną 8 kwietnia 2013 r.²⁶.

(dowód: akta kontroli str. 532-547)

Rada Gminy Czerwin na posiedzeniu 19 kwietnia 2013 r. odrzuciła projekt uchwały w sprawie przeprowadzenia referendum lokalnego dotyczącego budowy elektrowni wiatrowych na terenie Gminy Czerwin. W sprawie głosowało 14 radnych w tym trzech u których planowana była inwestycja elektrowni wiatrowych.

(dowód: akta kontroli str. 548-550)

W związku z decyzją Rady Gminy, inicjatorzy referendum dniu 29 kwietnia 2013 r. skierowali skargę do WSA. WSA wyrokiem z dnia 13 sierpnia 2013 r. oddalił skargę wniesioną przez inicjatorów referendum²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 551-599)

Poza skargami kierowanymi przez Komitet protestacyjny do Urzędu Gminy nie wpłynęła żadna skarga w sprawie lokalizacji i budowy farm wiatrowych na terenie Gminy Czerwin.

(dowód: akta kontroli str. 600-602)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Niezgodnie z postanowieniami art. 25a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁸ w głosowaniu nad przyjęciem uchwały w sprawie zmiany studium brali udział radni mający interes prawny w związku z planowaną lokalizacją siłowni wiatrowych na działkach, których byli właścicielami.

Przesłuchany w charakterze świadka Przewodniczący Rady Gminy zaznał, że nie dokonał wykluczenia tych osób z głosowania z powodu zapomnienia o możliwości skorzystania z tego przepisu. Nie było to działanie zamierzone czy celowe. Ponadto Przewodniczący Rady zeznał, że w głosowaniu nad przyjęciem uchwały zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czerwin, brało udział 12 radnych z czego 9 osób poparło uchwałę, a 3 były przeciw. Biorąc pod uwagę wykluczenie 3 radnych uchwała zostałaaby przyjęta większością głosów.

(dowód: akta kontroli str. 614)

W opinii NIK udział radnego w głosowaniu we własnej sprawie mógł prowadzić do konfliktu interesów powodujących brak jasności i transparentności działania.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działalność w badanym obszarze.

Ocena częściowa

²⁴ Protokół Nr 1/13 z dnia 13 lutego 2013 r.

²⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 706

²⁶ Protokół Nr 2/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r.

²⁷ Wyrok w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 sierpnia 2013 r. – sygnatura akt II SA/Wa 914/13

²⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia stycznia 2014 r.

Kontroler
Wanda Dąbrowska
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

.....
podpis

.....
podpis